



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 214/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T 24/2016 a jeho výzvou z 20. októbra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako

aj čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T 24/2016 a jeho výzvou z 20. októbra 2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 19. októbra 2016 bola prokurátorkou Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka“) na špecializovanom súde podaná na sťažovateľku a spol. obžaloba za spáchanie zločinu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 266 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Rovnopis predmetnej obžaloby bol sťažovateľke doručený 31. októbra 2016 spolu s výzvou špecializovaného súdu realizovanou podľa § 240 ods. 3 až 5 Trestného poriadku, aby sťažovateľka bez meškania písomne oznámila špecializovanému súdu a ostatným stranám návrhy na vykonanie dôkazov, s poučením, že vykonanie neskôr navrhnutých dôkazov, ktoré stranám boli známe v čase doručenia výzvy, môže špecializovaný súd odmietnuť. Súčasne bola sťažovateľka upozornená na to, že ak na hlavnom pojednávaní navrhuje vypočuť svedkov, ktorých výpovede navrhla prokurátorka v obžalobe iba prečítať, je povinná to bez meškania písomne tiež oznámiť špecializovanému súdu, inak ich špecializovaný súd na hlavnom pojednávaní bude môcť prečítať aj bez jej súhlasu.

3. V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľka namieta porušenie svojich práv tým, že postupom špecializovaného súdu zaslaním jej výzvy podľa § 240 ods. 3 až 5 Trestného poriadku bola postavená do nerovnakého a nerovnocenného postavenia voči prokurátorky, ktorá na rozdiel od nej nemala od okamihu preštudovania vyšetrovacieho spisu ňou ako obvinenou stanovenú žiadnu lehotu na spísanie a podanie obžaloby, zatiaľ čo sťažovateľka sa v tomto smere cíti byť diskriminovaná, keďže vzhľadom na rozsah samotného vyšetrovacieho spisu, ako aj na rozsah obžaloby mala povinnosť reagovať na predmetnú výzvu špecializovaného súdu „... bez meškania...“, čo nebolo technicky možné, a navyše tak mala urobiť pod hrozbou, že na neskôr navrhnuté dôkazy špecializovaný súd nebude prihliadať, v dôsledku čoho malo podľa sťažovateľky dôjsť v predmetnom konaní k porušeniu zásady kontradiktórnosti a rovnosti zbraní.

4. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Sťažovateľka má za to, že namietanou Výzvou je, ako obvinená v namietanom konaní postavená do „nerovnej pozície“, ako strana konania (ďalej aj ako „strana obhajoby“), oproti prokurátorky ÚŠP GPSR (ďalej aj ako „strana obžaloby“), a to najmä v štúdiu, príprave, navrhovaní, zabezpečovaní a vykonávaní dôkazov v namietanom konaní po podaní obžaloby, v celkovej príprave obhajoby pri navrhovaní dôkazov v namietanom konaní, ako aj pri samotnom výkone obhajoby v namietanom konaní, ako trestnom konaní vedenom pred porušovateľom.

Sťažovateľke je totiž v zmysle ustanovenia §240 od s. 3 TrP. porušovateľom uložená povinnosť „... bez meškania...“, písomne oznámiť súdu a ostatným stranám trestného konania návrhy na vykonanie dôkazov, s tým, že neskôr navrhnuté dôkazy, ako dôkazy nenavrhnuté „... bez meškania...“ môže porušovateľ, ako súd prvého stupňa, odmietnuť.

Sťažovateľka k tomu namieta, že žiadna takáto povinnosť však strane obžaloby v zmysle TrP. uložená nie je a dokonca nie je strane obžaloby uložená žiadna povinnosť bez meškania napríklad po preštudovaní vyšetrovacieho spisu podať obžalobu (v určitej lehote alebo po vykonaní určitého úkonu), a navrhnuť dôkazy pod sankciou ich prípadného odmietnutia zo strany porušovateľa v namietanom konaní.

Pojem „... bez meškania...“ použitý v príslušných ustanoveniach TrP., samotný TrP. nikde vo svojich ustanoveniach nedefinuje a podľa sťažovateľky sa jedná o neurčitý právny pojem...

V zmysle platnej právnej úpravy a súdnej praxe sa tak po doručení obžaloby o počte strán 66 dostáva sťažovateľka vo vzťahu k strane obžaloby do nerovného a diskriminačného postavenia v namietanom konaní, a síce kedy musí po 7 mesiacoch od preštudovania vyšetrovacieho spisu, tento znova v rámci práva na obhajobu a práva na spravodlivý proces preštudovať, poradiť sa s obhajcom a navrhnuť v lehote maximálne do 7 kalendárnych dní od doručenia obžaloby a namietanej výzvy, návrhy na vykonanie dôkazov podľa príslušných ustanovení TrP.

Je potrebné uviesť, že samotný pripojený vyšetrovací spis v namietanom konaní s prílohami mal ku dňu jeho preštudovania sťažovateľkou, ako obvinenou dna 11.03.2016, 4.022 strán + prílohy 726 strán, spolu 4.748 strán (+CD nosiče elektronických príloh). Preštudovať ho efektívne, za zachovania všetkých práv sťažovateľky, nanovo, pripraviť

obhajobu, vykonať porady k navrhovaným dôkazom a podať následne návrhy je v lehote 7 kalendárnych dní doslova pre sťažovateľku nemožné...

Zo žiadnych ustanovení TrP. totiž pre prokurátorku ÚŠP GPSR v namietanom konaní nevyplýva žiadna zákonná povinnosť „... bez meškania...“, konať tak, ako je to pod rôznymi sankciami, obmedzením a dokonca stratou práv v trestnom konaní uložené sťažovateľke a strane obhajoby v ustanovení §240 a nasl. TrP..

V namietanom konaní mala preukázateľne prokurátorka ÚŠP GPSR na vypracovanie a podanie obžaloby a definovanie v nej navrhnutých dôkazov minimálne 7 mesiacov od dňa preštudovania spisu, a síce dňa 13.03.2016 obvinenou, ako poslednou so spoluobvinených.

Sťažovateľka mala na splnenie povinnosti v zmysle namietanej výzvy, „symbolicky“ len maximálne kalendárnych 7 dní, a síce s možnosťou podať návrhy neskôr, avšak v zmysle namietanej výzvy, ponechaných na ľubovôľu predsedníčky senátu porušovateľa, či ich v trestnom konaní vykonaná alebo nevykoná, aj keby mali pre obvinenú obzvlášť zásadný význam...

Namietaným postupom a namietanou výzvou je v namietanom konaní postavenie sťažovateľky, ako obvinenej zreteľne nevýhodné, resp. podstatne nevýhodnejšie, a to bez akéhokoľvek jej pričinenia, na úkor jej práv, v pomere k postaveniu, právam a možnostiam strany obžaloby, čo je neprípustné, pričom v namietanom konaní najmä z uvedeného dôvodu nie je dosiahnutá spravodlivá rovnováha medzi „stranami sporu“, čím je zásadne porušený čl. 6 ods. 1 dohovoru.»

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zaručené jej v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo zaručené jej v čl. 36 ods. 1 a čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo zaručené jej v čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní pred ním vedenom pod č. k. PK-2T/24/2016 a jeho Výzvou č. k. PK 2T/24/2016 zo dňa 20.10.2016, poručené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky Výzvu Špecializovaného trestného súdu č. k. PK 2T/24/2016 zo dňa 20.10.2016, zrušuje a vec vracia Špecializovaného trestnému súdu na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Špecializovanému trestnému súdu v konaní pred ním vedenom pod č. k. PK-2T/24/2016 porušovať základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zaručené jej v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo zaručené jej v čl. 36 ods. 1 a čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo zaručené jej v čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke [REDAKOVANÉ] finančné zadostučinenie v sume 1.000,-EUR (slovom tisíc eur), ktoré je jej Špecializovaný trestný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Špecializovaný trestný súd je povinný zaplatiť sťažovateľke [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (trovy právneho zastúpenia v sume 363,79 EUR (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jej právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. V súvislosti s napádaným postupom špecializovaného súdu ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na princíp subsidiarity [„ak... nerozhoduje iný súd“], ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

9. Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľkou označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

10. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľka namieta, k porušeniu ktorých malo dôjsť v dôsledku postupu špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T 24/2016, neposkytujú všeobecné súdy na základe sťažovateľke dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej práv.

11. Podľa druhej vety § 315 Trestného poriadku „*O odvolaní proti rozsudku špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd*“.

12. Z citovaného ustanovenia Trestného poriadku vyplýva dostatočná zákonná garancia procesného prostriedku na zabezpečenie ochrany sťažovateľkou označených práv,

t. j. ak sa sťažovateľka domnieva, že postupom špecializovaného súdu, ktorý v jej trestnej veci koná ako súd prvého stupňa, sú porušované jej práva, napr. možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom alebo navrhovať dôkazy a pod., sťažovateľka má možnosť domáhať sa preskúmania sťažnosťou pred ústavným súdom napadnutého postupu a napokon aj rozhodnutia špecializovaného súdu využitím opravného prostriedku (odvolania) podľa Trestného poriadku. V odvolacom konaní sa tak Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsahu svojho preskúmacieho oprávnenia odvolacieho súdu bude musieť v podstate vysporiadať s rovnakými argumentmi, ktoré sťažovateľka proti postupu špecializovaného súdu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľka sa tak môže domôcť účinnej ochrany ňou označených základných práv a práv už aj v konaní pred všeobecnými súdmi.

13. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

14. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní sťažovateľke finančného zadostučinenia a náhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia jej práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti, ktorými sa sťažovateľka domáhala ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2017